

Sihtasutuse Kodanikuühiskonna Sihtkapital nõukogu koosolek nr V-31

Koht:	Viljandi, Vabaduse plats 2, III korruse väike saal (307)
Toimumise aeg:	06.10.2022
Algus kell:	11:00
Lõpp kell:	13:01
Juhatas:	Aage Õunap, nõukogu esimees
Protokollis:	Sandra Paulus

Osaesid:

KÜSKi nõukogu liikmed:

- Aage Õunap
- Avo Üprus
- Irene Käosaar
- Kaur Siruli
- Agu Laius

Külalisena osalesid:

- Anneli Roosalu (KÜSK)
- Sandra Paulus (KÜSK)
- Marten Lauri (Siseministeerum)

Puudusid:

KÜSKi nõukogu liikmed:

- Viljam Borissenko (saatis oma seisukohad päevakorrapunktide osas e-kirja teel).
- Veiko Kommussaar

PÄEVAKORD:

1. Rahvuskaaslastest noortele suunatud 2023. aasta stipendium erialase praktika teostamiseks Eestis, tingimuste kinnitamine
2. Rahvusvahelise suuna 2021 ja 2022 a ülevaade
3. KÜSK 2023 aasta tegevuste ja finantsplaani arutelu
4. Kogukonna eestvedaja stipendiumi konkursi jätkamine 2023 aastal
5. Jooksvad küsimused ja info

Koosoleku avamine.

Aage Õunap avas koosoleku.

Otsustati: Kinnitada päevakord.

1. Rahvuskaaslastest noortele suunatud 2023. aasta stipendium erialase praktika teostamiseks Eestis, tingimuste kinnitamine

Ettepanek: Sandra Paulus tutvustas peamiseid muudatusi 2023. aasta abikõlblikkuse perioodis ja taotlustähtajas ning tõstas aruteluks küsimuse, kas võimaldada praktikaperioodi minimaalselt 4-ks ja 8-ks nädalaks, või vaid minimaalselt 8-nädalaks. Ainult minimaalselt 8-nädalase praktikaperioodi võimaldamise aluseks on 2022. a. läbi viidud pilootprogrammist toetust saanud stipendiaatide tagasiside, et 4-nädalase praktika kestus on liiga lühike võimaldamaks saavutada stipendiumi eesmärki – luua uusi professionaalseid ja sotsiaalseid suhtevõrgustikke ja lõimuda Eesti ühiskondlikku ellu. Samas võimaldab ka 4-nädalase praktika pakkumine paindlikkust. Ettepanek otsustada hääletusega praktika pikkus ja kinnitada tingimused.

Arutelu: Paindlikkus on oluline, võimaldamaks noortel valida praktika pikkus vastavalt võimalustele. Arvestades stipendiumiprogrammi eesmärki ja stipendiumisaajate tagasisidet, ei ole 4-nädalane praktika tulemuslik.

Hääletus: Nii minimaalselt 4 kui 8 nädalase praktikapikkuse poolt: 2; vaid 8 nädalase praktikapikkuse poolt: 4, vastu ja erapooletuid ei olnud.

Otsustati: Võimaldada praktikaperioodi ainult minimaalselt 8 nädalaks. Kinnitada tingimused „Rahvuskaaslastest noortele suunatud 2023. aasta stipendium erialase praktika teostamiseks Eestis“ (Lisa 1).

2. Rahvusvahelise suuna 2021 ja 2022 a ülevaade

Sandra andis ülevaate rahvusvahelise suuna kolme konkursi – reisitoetused, välisprojektide omafinantseeringu toetamine ja rahvusvaheliste katusorganisatsioonide suursündmuste konkursi – eelarvest ja taotlemisaktiivsusest 2021. ja 2022. aastal.

Ettepanek nõukogu poolt: koostada ülevaade välisprojektide konkursi raames KÜSKi toetuste ja projektide välisrahastajate toetuste mahtudest, rahvusvaheliste katusorganisatsioonide suursündmuste puhul KÜSKi toetuste ja sündmuste kogueelarvete mahtudest ning sündmustel osalenutest. Reisitoetuste puhul koostada ülevaade olemasoleva teabe põhjal, millisel määral kasutatakse reisitoetuseid eesti vabaihenduste esindajate osalemiseks rahvusvaheliste organisatsioonide juhtorganites.

Võetud teadmiseks.

3. KÜSK 2023 aasta tegevuste ja finantsplaani arutelu

Anneli Roosalu andis ülevaate KÜSKi finantsplaani ja tegevuskavast 2023. aastaks, tegi ettepaneku mõelda läbi suursündmuste toetamise formaat ja selle jätkamine, kogukonna eestvedaja stipendiumi väljaandmise jätkamine 2023. aastal ning kuidas lahendada lisaressursside vajadus maakondlike arenduskeskuste konsultantide töötasu tõstmiseks.

Ettepanekud 2023 aasta finantsplaani aruteluks:

1. Mitte määrata tegevuskava peatükis 1. Vabaihenduste ühiskondliku mõju suurendamine oleva tegevuse: kodanikuühiskonna suursündmuste toetamine, eelarves vahendeid 2023 aastal. Summa 2022 aastal 100 000€.
2. Arutada, kuidas kasutada 100 000€ teiste KÜSKi poolt teostatavate tegevuste jaoks, sh:
  - 2.1. Määrata tegevuskava peatükis 2. Võimekad ja hoolivad kogukonnad, tegevusele kogukondade arendamine (kogukonna eestvedaja stipendiumi välja andmiseks 2023 aastal) 2023 aasta eelarvest 60 000 €. 2021-2022 aastal kogukonna arendamiseks määratud eelarve jääk 95 000 €. Need summad kokku moodustavad tegevusele kogukondade arendamine (kogukonna eestvedaja stipendium) 2023 aastaks 155 000 €.
  - 2.2. Kuni 2023 aasta riigieelarvest eraldatava summa selgumiseni ei ole võimalust ega ka vajadust kõikide finantsplaanis plaanitavate tegevuste eelarveid arutada ega otsustada.

Põhjendus: Kasvava inflatsiooni taustal on vaja leida eelarves kokkuhoiukohti. Kodanikuühiskonna suursündmusi on toetatud KÜSKi poolt mitmeid aastaid. Sealjuures on mitmed sündmuste korraldajad juba aastaid suutnud leida teisi rahalisi vahendeid ja kaasanud ka eratoetajaid. Praegu maailmas valitsevat olukorda silmas pidades on mõned valdkonnad ehk ka ühiskonnas vähem fookuses kui aastaid tagasi, mil sündmuse korraldamisega alustati.

2021-2022 aastal oli KÜSKile kogukonna arendamise ette nähtud 300 000 €, mille raames tehti ettevalmistustööd, korraldati seminare ja maksti välja 125 000 € mahus toetuseid eestvedaja stipendiumitena ning 69 560 € töötasu mentoritele. 2022. juuni seisuga on nende vahendite jääk summaarselt 95 000 €, mida oleks otstarbekas kasutada stipendiumite maksmiseks.

Vajalik oleks stipendiumiprogrammi läbiviimiseks 2023. aastal saada kokku maht ca 160 000 €.

Arutelu:

Marten Lauri: 2023. aastaks on hetkel teada, et KÜSKi 2023 a eelarve jääb samaks 1,68 miljonit eurot. Riigieelarvestrateegia protsessis on hetkel valitsuse otsus määrata kodanikuühiskonna arendamiseks aastatel 2023-2026 igal aastal 1,5 miljonit eurot. Nõukogu koosoleku toimumise ajaks ei ole siseministeriumis otsuseid eelarve jaotuse osas veel tehtud.

Agu: Maakondlike arenduskeskuste konsultantide palgatase on olnud muutumatu aastaid, ning avaldub praegu kogemustega töötajate lahkumises. Konsultantide töö hõlmab mitmeid tööülesandeid, millest KÜSKi tellitav nõustamisteenus moodustab osa, töötasu mitte-tõstmise väljendub nõustamisteenuse pakkumise osakaalu vähenemises.

Marten ja Anneli andsid ülevaate maakondlike arenduskeskuste konsultantide töökoormusest, teenuse maksumusest, palgafondist ja keskmisest palgast võrdluses maakondade keskmiste palkadega.

Marten täpsustas, et kogukonna koordinaatori terminit Kodanikuühiskonna Programmis on sisustatud koos KÜSKi ja maakondlike arenduskeskustega, see tähendab MAKidega sõlmitava teenuselepingu muutumist, mille jaoks teenuse kirjeldus on läbi mõeldud. Tegevustega plaanitakse alustada järgmisel aastal. Sisuliselt lisandub selle alusel MAK vabaihenduste nõustajatele roll kaasata ka aktiivseid osapooli, kes ei tegutse juriidilise keha ehk mittetulundusühinguna, ja kohalikke omavalitsusi.

Agu: Palub täpsustust, kas siseministeriumi plaanitav innovatsioonifond on sisult sarnane LEADER-programmiga ja kas fondi sisu, ressursside jaotamist ja fondi ülesehitust on plaanis arutada KÜSKiga?

Vältida tuleks kattuvusi ressursside jaotamisel – LEADER-meetmest toetatakse innovatiivseid tegevusi, mis on läbi viidud vabäuhenduste ja kohalike omavalitsuste koostöös. Fondi vahendite suunamisel tuleb leida õige nišš.

Arutelu kodanikuühiskonna suursündmuste toetamine :

Anneli: ettepanek mitte viia seda läbi samas formaadis nagu 2022 aastal. Vajab läbi mõtlemist, kuidas toetada neid sündmuseid praeguse eelarve tingimustes, mis vajavad enim toetust 2023 aastal, seotuna maailmas ja Eesti ühiskonnas toimuvaga, näiteks venekeelsed vabäuhendused ja nende sidustamine eestikeelsete vabäuhendustega, milleks võib olla võimalik kasutada ka ESF+ toetust. ESF+ toetuse osas on hetkel käimas läbirääkimised sise- ja kultuuriministeeriumiga. Enne tuleks läbi mõelda, millised on sihtgrupi vajadused, mis on senised tulemused ja vajalikud järgmised tegevused, sh kas ja kuidas saab lõimida sündmusele eestikeelseid vabäuhendusi ning kaasata venekeelsed vabäuhendusi kogu Eestist. Arvamusfestivaliga on KÜSK teinud koostööd, läbi arutelualade korraldamisega. Mõistlik oleks arutada uusi koostööformaate Arvamusfestivaliga ning teiste seniste toetuse saajatega.

Arutelu: Mitmetel sündmusel, mida KÜSK on läbi aastate toetanud, on tänaseks päevaks võimekus kaasata laia toetajate võrgustikku, ehk KÜSKi rahaline toetus ei täida seda eesmärki, milleks see on varasemalt loodud ehk traditsiooniliste suursündmuste käivitamise toetamine. Mitmed suursündmused on tänaseks päevaks saavutanud iseseisvuse, sh kaasanud finantse lisaks KÜSK toetusele suurel määral. Otsus kodanikuühiskonna suursündmuse mitte samas formaadis toetada teha ainult aasta 2023 kohta.

Hetkel on teadmine, et Ukraina sõjapõgenikega tegelevaid vabäuhendusi on plaanis toetada siseministeeriumil. KÜSKil eraldi sellesuunaliseks tegevuseks eelarvet ei ole, KÜSKi vaatest on oluline toetada kogukondade võimekust laiemalt. Kui tunnetus on hetkel see, et kodanikuühiskonda arendavate suursündmuste ideekorje konkurss ei loo uut väärtust, siis pigem sellega mitte 2023 aastal jätkata.

Hääletamine: Poolt 6; vastu ja erapooletuid 0.

Otsustati: kodanikuühiskonda arendavate suursündmuste ideekorje konkursi senises formaadis 2023 aastal mitte jätkata.

4. Kogukonna eestvedaja stipendiumi konkursi jätkamine 2023 aastal

Ettepanek: otsustada, kuhu suunata suursündmuste konkursi mitte jätkamisel vabanenud vahendid 95 000 eurot, saab lõplikult siis kui on teada terviklikum info KÜSKi eelarvest, kuid vahendeid võiks kindlasti suunata kogukonna eesvedaja stipendiumi väljaandmiseks. Kuna stipendiumiprogrammi jätkamisel tuleks sellega alustada jaanuaris, siis kas on võimalik juba määrata suursündmustest vabanenud vahendid stipendiumiprogrammi jaoks?

Arutelu: kui stipendiumiprogramm on olnud tulemuslik, siis on alust seda jätkata. Kuna kõiki aruandeid saabunud ei ole, ei saa terviklikke järeldusi teha, kuid olemasolevate teadmiste alusel on programm tulemuslik nii eestvedajate kui kogukondade hinnangul. Oluline on, et üks inimene ei saaks järjestikel aastatel stipendiumit.

Hääletamine: Poolt 6; vastu ja erapooletuid 0.

Otsustati: Kogukonna eestvedaja stipendiumi väljaandmiseks 2023. aastal määrata KÜSKi eelarvest maht 155 000 eurot, millest 95 000 eurot on KÜSKile määratud 2021-22 kogukonna arendamise suuna eelarve jääk.

5. Jooksvad küsimused ja info

Teadmiseks:

- 7. oktoobril toimub KÜSKi toetatud ning koostöös Sotsiaalsete Ettevõtete Võrgustikuga korraldatud suursündmus Impact Day Tallinnas.
- 27. oktoobril leiab aset NULA inkubaatori lõpusündmus koos osalejate liftikõnedega. Korraldab Heateo SA.
- 7. detsembril toimub KÜSKi Kogemuspäev Tartus. Päevakava on koostamisel.
- ESF+ läbirääkimised sise- ja kultuuriministeeriumiga toimuvad, summad ei ole veel selged. KÜSK on kaasas aruteludes, mis puudutavad kodanikuühiskonnaga haakuvaid teemasid.
- Marten: Siseministeeriumi sekkumisest – kogueelarve on suurusjärgus 2 miljonit eurot (ESF vahendeid saab kasutada perioodil 2023-27) ning on plaanitud KÜSKile rakendamiseks. Tinglikult on hetkel plaanitud 350 000 sellel perioodil investeerida MAK konsultantide arendamisse ja koolitamisse.

6. Järgmise koosoleku aja otsustamine

Otsustati, et järgmised nõukogu koosolekud toimuvad:

- 28. oktoober e-koosolek kell 8.30-9.15.
- 24. november Tallinnas

Lisa 1 Tingimused - Rahvuskaaslastest noortele suunatud 2023. aasta stipendium erialase praktika teostamiseks Eestis.

Juhatas:
Aage Õunap

Protokollis:
Sandra Paulus

Nõukogu liikmed:

Aage Õunap
Agu Laius
Avo Üprus
Irene Käosaar
Kaur Siruli
Viljam Borissenko